

Kunskapsskolan

Spånga

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

23/24

enligt Skollagen (2010:800) 6 kap., Diskrimineringslagen (2008:567) samt Förordningen (2011:681)

Fastställd av: Gunilla Persson

Upprättad: Augusti 2023

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Skolan ska beskriva det främjande och förebyggande arbetet i Likabehandlingsplanen.

I enlighet med Skolverkets föreskrifter har skolkurator, lärare, elever hjälpt till att ta fram en likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling för att skapa en trygg skolmiljö.

Kunskapsskolans gemensamma värderingar

Vi ser kraften i varje individ

Alla människor är olika och lär på olika sätt. Vi möter var och en med respekt och finner styrkan i varje individs förutsättningar och personlighet. Genom personliga utmaningar utvecklar var och en sina kunskaper och förmågor.

Vi når längre tillsammans

Vi samarbetar och är öppna för olika perspektiv. Genom att själv bidra och försöka förstå hur andra tänker, lär vi av varandra. Detta gör att vi blir tryggare, som grupp och individer. Vi uppmuntrar varandra att ge konstruktiv återkoppling, vilket är en grund för att nå längre tillsammans.

Vi har höga förväntningar

Alla kan och vill lyckas. Därför har vi höga förväntningar, på oss själva och på varandra vilket ger höga resultat. Med en positiv anda och tydliga, utmanande och rimliga mål kan vi nå längre än var och en trodde var möjligt.

Vi drivs av utveckling

Genom nyfikenhet och vilja att ta till oss kunskap, se mönster och samband utvecklas vi ständigt. Vi tänjer våra gränser och söker nya vägar. Vi påverkar vår situation och formar vår framtid. Denna drivkraft får oss att hela tiden utvecklas.

Plan mot kränkande behandling

Rätten till likabehandling

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Främja likabehandling

Främjande arbete:

- bedrivs systematiskt och är en del i det vardagliga arbetet med eleverna
- bygger på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår
- bygger på faktorer som skapar en trygg miljö där elever blir respekterade som de är
- medarbetare diskuterar egna normer och attityder samt de som genomsyrar den pedagogiska verksamheten
- elever är delaktiga i återkommande diskussioner om normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas
- diskussioner kring vad trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa innebär för eleverna
- eleverna behöver ha kunskap om sina rättigheter och skyldigheter
- vardagligt värdegrundsarbete
- skolan har gemensamma rutiner och förhållningssätt som är förankrade i verksamheten

Kränkningar och trakasserier

Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna eller kränkningarna.

Att bli kränkt eller mobbad är att bli utsatt upprepade gånger för negativa handlingar från en eller flera elever eller vuxna, dessa handlingar kan vara:

- * Fysiska (T.ex. att bli utsatt för slag eller knuffar)
- * Verbala (T.ex. att bli hotad, nedvärderad och/eller bli kallad öknamn)
- * Psykosociala (T.ex. att bli utsatt för utfrysning eller ryknesspridning)
- * Text- eller bildburna (T.ex. genom klotter, lappar, sms, mejl, mms eller sociala medier)

Kränkande behandling är handlingar som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker individens värdighet. Kränkningar kan vara synliga och handfasta eller så kan de vara dolda och subtila. Kränkande behandling kan uttryckas genom nedsättande tilltal, ryknesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon annan. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller så kan det vara systematiskt och/eller återkommande. Om det sker upprepade gånger och över tid kan det betecknas som mobbning. Mobbning innebär att den som är utsatt är i ett underläge och känner sig kränkt.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkningar på nätet

Skolan har en skyldighet att ingripa vid trakasserier och kränkande behandling och lagen gör ingen skillnad på om kränkningarna sker på skolgården eller på nätet. Om påstådda kränkningar har en koppling till verksamheten är den skyldig att utreda det inträffade.

Diskriminering

Lagens definition av diskriminering innebär på ett förenklat sätt att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Det är förbjudet att diskriminera på grund av

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Anmälningsskyldighet

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Rutiner för att anmäla

Huvudmannens riktlinjer för anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

Steg 1 Anmäla kränkande behandling

Elev som upplever sig ha sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (nedan kallat kränkning) ska informera en medarbetare på skolan som då skyndsamt gör en kränkningsanmälan i programmet Draftit.

Följande steg hanteras av rektor, biträdande rektor samt kurator på skolan.

Under arbetets gång finns möjlighet att delegera ärendet, att begära komplettering av den som anmälde ärendet samt att redigera rapporten.

Steg 2 Utredning

Utredningen fortgår tills allt gjorts för att få klarhet i om den anmälda händelsen objektivt är att anse som kränkande behandling. Det innebär att utredningen fortsätter tills det finns ett rimligt svar på frågan vad som skett och om det som skett varit en kränkning i lagens mening. Om händelsen inte rent objektivt är att anse som en kränkning, bör den elev som känner sig utsatt få stöd i sin känsla. Men eftersom det inte finns någon som kan anses ha kränkt eleven kan vi heller inte vidta någon åtgärd mot någon annan.

Steg 3 Åtgärder

Om utredningen visar att en kränkning skett, genomför skolan aktiva åtgärder så att kränkningen upphör. Skolans ansvar för detta är långtgående. De åtgärder som genomförs ska såväl rikta sig mot den som kränker och den som utsatts för en kränkning. I varje enskilt fall bedöms det om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ansvarig är rektor.

Steg 4 Uppföljning

Åtgärderna följs upp kontinuerligt för att säkerställa att åtgärderna leder till att kränkningarna upphör.

Steg 5 Avsluta ärende

Rektor är den som har behörighet att avsluta ett ärende. Huvudmannen tar del av ärendet och godkänner att ärendet avslutas eller kontaktar skolan för ytterligare åtgärder i ärendet.

Aktiva åtgärder mot diskriminering

Syftet är att undvika diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna. Skolan undersöker den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

Kartlägga/ Undersöka

Syftet är att undersöka skolans lärmiljö för att hitta de behov som de aktiva åtgärderna ska utgå ifrån. Arbetet ska göras på ett generellt plan till exempel genom att göra en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer.

- Skolan undersöker svaren på de frågor i den årliga företagsgemensamma enkäten som handlar om trygghet och trivsel
- Skolan kartlägger tidigare anmälningar utifrån diskrimineringsgrunderna (individnivå/ basgruppsnivå/ organisationsnivå)
- Skolan kartlägger tidigare anmälningar om kränkning och trakasserier (individnivå/ basgruppsnivå/ organisationsnivå)
- Skyddsombudet på skolan sammanställer elevskyddsombudens bild av den psykosocialmiljön genom samtal
- Skyddsombudet på skolan lämnar information till EHT om den psykosociala miljön
- Elevhälsoteamet tittar på den samlade bild de har av den psykosociala miljön på skolan utifrån ex trygghetssamtal, besök i arbetslag/ ämneslag (organisationsnivå)
- Skolsköterskan ger input från hälsoenkäter/ hälsosamtal på ett elevhälsteamsmöte
- Skolan gör en översyn över skolans ordnings- och trivselregler
- Den psykosociala miljön diskuteras på apt utifrån huvudmannens kartläggning på organisationsnivå

Kunskapsskolan Spångas kartläggning av läsåret 22/23

Skolans redogörelse för hur skolan har genomfört de planerad/e åtgärderna i föregående års plan.

Ett mål under föregående läsår var att ha ett välfungerande kontinuerligt förebyggande trygghetsarbete på raster. Skolan arbetade under läsåret med detta genom bland annat Skol-IF där vuxenledda och organiserade aktiviteter erbjudit elever ett inkluderande sammanhang på raster. På ett rullande schema har förebyggande trygghetsarbete också bedrivits på raster i form av rastvakter på löpande schema. Rastvakterna har särskilt rört sig på platser där statistik från Drafit visat högre andel av konflikter bland eleverna, exempelvis multiarenan.

Skolan har haft en trivselkommittee i varje respektive årskurs med en till två lärare som ansvarat för att ha haft projekt för att främja trivsel tillsammans med eleverna. Exempel på aktiviteter har varit bakning för gemensam fikastund.

Skolans mål för läsåret innefattade även förebyggande elevhälsoarbete. Målen för det förebyggande elevhälsoarbetet innefattade en roterande elevhälsa under uppstarten, arbetslagsledares deltagande under EHT-möten samt utökad samverkan mellan arbetslag och elevhälsa rörande frånvarohantering. Under uppstartsveckorna roterade elevhälsans personal i verksamheten, både i klassrummen och på raster. Detta för att kunna fånga upp problematik tidigt, göra elevhälsans personal synlig på skolan och för att stötta upp grupperna i början av terminen. Skolans nya kurator besökte varje basgrupp och presenterade sig samt informerade eleverna hur de kan komma i kontakt med kurator och vad en kurator gör på skolan. Detta var ett led i att öka elevernas upplevelse av stöd och trygghet i skolan.

Under läsåret har arbetslagsledarna haft stående tider på EHT-mötena enligt ett löpande schema där de kommit ner till elevhälsoteamet och lyft enskilda elevärenden eller ärenden på gruppnivå. Ett mål för läsåret rörande förebyggande elevhälsoarbete har också varit en utökad samverkan mellan EHT och arbetslaget kopplat till frånvarohantering. Genom ett skolgemensamt årshjul för frånvarohanteringen och med en tydligt uppdelad ärendegång har samtliga arbetslag med handledare gjorts delaktiga i frånvarohanteringsens steg och processer.

Att arbeta relationellt har under läsåret varit ett centralt mål. Målet innefattade att skapa utrymmen för att umgås årskursvis och genom gruppstärkande aktiviteter uppnå trivsel och gemenskap. Löpande under läsåret har samtliga årskurser haft schemabrytande planering i form av "årskursskoj". Här har de olika årskurserna gjort roliga aktiviteter både i och utanför skolan, exempelvis besök på Skansen. Eleverna har haft inflytande över vilka aktiviteter som planerats och de har varit anpassade efter ålder. Trygghetsfrämjande aktiviteter som ett led i målet för utökad relationellt arbete har också bedrivits i den dagliga undervisningen, detta genom gruppstärkande värdegrundsaktiviteter under basgruppssamlingar.

Som ett led i målsättningen rörande elevinflytande på skolan har elevråd för årskurs 4-6 och årskurs 7-9 löpande skett under läsåret. Lärare och elevrådsrepresentanter har varit ansvariga för elevrådet och råden har hållits fyra gånger per termin.

Kunskapsskolan Spångas mål för det förebyggande arbetet läsåret 23/24

Mål för verksamhetens förebyggande arbete samt en översikt av det förebyggande arbetet för att hindra kränkningar

Kunskapsskolan Spånga har fyra mål för verksamhetens förebyggande arbete mot kränkningar under läsåret 23/24. Nedan presenteras de olika målen i fetstil tillsammans med en redogörelse för de åtgärder som planeras under läsåret.

Kunskapsskolan Spånga har som första målsättning en **ökad upplevelse av trygghet på skolan**. Där är värdegrundsarbete på basgruppssamlingar en central del i det förebyggande arbetet mot kränkningar och en ökad upplevelse av trygghet. Basgrupperna kommer även arbeta med andra teman, såsom livsstil och psykisk hälsa. På Kunskapsskolan Spånga, som idag utgör en stor skolverksamhet, är det primärt varje enskild basgruppshandledare som kommer att utföra aktiviteterna/passen med eleverna. Det är dock med stöd från kurator som styr planeringsarbetet utifrån ett årshjul med relevanta teman.

Skolan kommer att bedriva organiserad rastverksamhet för att erbjuda en trygg, fast och inkluderande plats på raster. Skolan kommer också ha rastvakter ute på löpande schema. Rastvakterna kommer att få information från elevhälsan om de platser på skolgården som behöver bevakas extra ur trygghetssynpunkt. Detta tar utgångspunkt från analys av trygghetsronder, elevenkäter, utsagor från elever, med mera.

Det är viktigt att det finns närvarande vuxna i skolbyggnaden där det är flöden av elever. Målet är att alla vuxna i skolan skall vara uppmärksamma på om det sker kränkningar. Kränkningar skall omedelbart rapporteras i Drafit, påminnelse och genomgång av rapportering i Drafit ska utföras vid varje terminsstart och för all ny personal på skolan.

Det är viktigt att eleverna får information om vad kränkningar, diskriminering och trakasserier innebär. Lika viktigt är det att eleverna nås av information om vart de kan vända sig om de blivit utsatt för kränkningar eller om de bevittnat kränkande behandling. Målsättningen för läsåret är således att tydliggöra detta på olika sätt. En viktig del i det förebyggande arbetet mot kränkningar är att göra Planen mot diskriminering och kränkande behandling synlig och levande för alla som vistas i skolan. Målsättningen för läsåret är således att innehållet i Planen mot diskriminering och kränkande behandling skall integreras i undervisningen. Detta uppnås genom ett tydligt årshjul med basgruppssamlingspass med teman som reflekterar innehållet i PMDK. Ämneslagen kommer att träffa kurator i början på terminen och diskutera hur arbete mot kränkande behandling kan arbetas med i undervisningen.

Skolans andra mål för verksamhetens förebyggande arbete är **kännedom om vår skolmiljö**. För att aktivt kunna förebygga kränkningar krävs en insikt i hur skolmiljön och klimatet upplevs, används och förhandlas fram av eleverna. Kartläggning av skolmiljön och sårbara ställen i skolmiljön är därför en nödvändig åtgärd för att kunna rikta det förebyggande arbetet gentemot rätt insatser. För detta behöver skolan utföra trygghetsronder med elevgrupper som sedan sammanställs och analyseras för att slutligen också används praktiskt i exempelvis rastvakspositionering på skolgården.

Elevhälsoteamet behöver också analysera kränkingsanmälningar i Drafit och utifrån dessa planera lämpliga insatser och åtgärder löpande. Det är också viktigt att information

som når vuxna på skolan kommer fram i de forum där trygghet, trivsel och elevhälsa diskuteras, som elevhälsoteamsmöten, arbetslagsmöten, ledningsgruppsmöten, elevråd, mitterminssamtal och PH-samtal.

Det tredje målet rör **relationellt arbete som trygghetsfrämjande åtgärd**. Skolmiljön vilar på de relationer vi har och schemabrytande aktiviteter är en viktig del när det kommer till att bygga gemenskap, trygghet och respekt för varandra. Målsättningen detta läsår är att fortsätta med "årskursskoj" som ett led i att bygga trygga relationer på skolan. Aktiviteterna samordnas av arbetslagen.

Skolan kommer fortsätta att ha trivselkommitteer i varje årskurs. Kommitteerna kommer även detta läsår att skapa meningsfulla aktiviteter som bidrar till trygghet och trivsel, exempelvis Halloweenfirande. I planeringen av aktiviteter skall ansvariga se till att aktiviteterna tar hänsyn till inkludering likväl som upprättande av tydliga regler kring saker som utklädnad så att dessa i sig inte blir kränkande.

Under läsåret skall även PH-samtalen fortsätta användas i det förebyggande arbetet mot kränkningar. Det enskilda samtalet mellan handledare och elev erbjuder möjlighet att förutom studieplanering också fokusera på elevens upplevelse av trygghet i skolan. Här kan viktig information om läget på skolan fångas upp och elevers röster göras hörda rörande trygghetsrelaterade upplevelser på ett sätt som kan vara svåra att nå i helgrupp eller i enkät.

Det sista övergripande målet för läsåret 23/24 på Kunskapsskolan Spånga handlar om **samverkan mellan elevhälsa och arbetslag**. Elevhälsoteamet behöver samverka med arbetslagen kring trygghet och trivselfrågor på gruppnivå. Under uppstarten HT-23 ska därför elevhälsan rotera ute i verksamheten för att tidigt fånga upp eventuell problematik tillsammans med arbetslagen. Varje månad kommer medlemmar ur elevhälsoteamet också delta på arbetslagsmöten för att kunna handleda arbetslagen både på individ- och gruppnivå, och elevhälsoteamet erbjuder även drop in för skolpersonal att lyfta ärenden på.

Kunskapsskolan Spångas planerade åtgärder för läsåret 23/24

Skolans åtgärder för läsåret 23/24		
Åtgärd samt hur åtgärden ska följas upp	Tidsintervall	Ansvarig
Värdegrundsarbete, gruppstärkande övningar samt lektioner från elevhälsan på basgruppsamlingar. Uppföljning på arbetslagsmötena där kurator deltar.	En gång i veckan.	Kurator och handledare
Rastverksamhet och rastvakter. Åtgärden följs upp på morgonmötena kl. 08:00.	Varje dag.	Schemaläggare och bitr. rektor
Närvarande vuxna i skolbyggnaden. Åtgärden följs upp genom avstämningar i personalgruppen i olika forum.	Kontinuerligt	All personal
Trivselkommittee med projekt som främjar trivsel. Åtgärden följs upp av EHT under besök hos arbetslagen på arbetslagsmöte.	Efter varje tillfälle	Arbetslagen

Planen mot diskriminering och kränkande behandling integrerad i undervisningen. Åtgärden följs upp genom besök på arbetslagsmöten.	Två gånger per termin.	EHT och bitr. rektorer
Schemabrytande aktiviteter- "årskursskoj" 3-4 tillfällen per år. Åtgärden följs upp genom utvärdering av tillfällena i arbetslagen där informationen sedan förs vidare till EHT.	Efter varje tillfälle. Slutgiltig utvärdering sker i slutet av varje termin.	Arbetslagen
PH-samtal med en del fokus på trygghet. Åtgärden följs upp löpande men formell utvärdering sker på stormöte.	En gång per termin.	Handledare
Information till elever rörande rutiner, stöd och hjälp vid kränkningar. Åtgärden följs upp genom utvärdering i EHT och genom samtal med arbetslagsledare.	I slutet av varje termin.	Kurator och handledare
Elevhälsoteamets samverkan med arbetslagen. Åtgärden följs upp genom i EHT och genom samtal med arbetslagsledare.	Två tillfällen per termin.	Elevhälsoteamet
Analys av Draftit. Åtgärden följs upp genom utvärdering i EHT.	En gång i mitten på varje termin, samt en gång i slutet av varje termin	Elevhälsoteamet
Trygghetsenkät och trygghetsronder. Åtgärden följs upp av EHT på EHT-möte.	Efter varje tillfälle.	Kurator